

Ein cyf/our ref: MA/HIDCC/3171/25

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

SeneddLJC@senedd.wales

2 Chwefror 2026

Annwyl Mike,

Rheoliadau Cemegau (lechyd a Diogelwch) (Diwygio, Darpariaethau Trosiannol a Chanlyniadol) 2026

Hoffwn roi gwybod i'r Pwyllgor am y bwriad i gytuno i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud Rheoliadau Cemegau (lechyd a Diogelwch) (Diwygio, Darpariaethau Trosiannol a Chanlyniadol) 2026 ("y Rheoliadau"). Mae'r Rheoliadau'n berthnasol i Gymru (maent hefyd yn berthnasol i Loegr a'r Alban).

Mae'r Rheoliadau'n diwygio deddfwriaeth a gymathwyd ar gemegau, a byddant yn cael eu gosod gerbron Senedd y DU (y dyddiad gosod arfaethedig yw 24 Chwefror) ac maent yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol. Byddant yn cael eu gwneud drwy arfer y pwerau yn adrannau 14 ac 20 o Ddeddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023. Mae adran 14(9) o'r Ddeddf honno yn darparu na chaniateir gwneud rheoliadau drwy arfer y pwerau yn adran 14 ar ôl 23 Mehefin 2026. Mae crynodeb o'r diwygiadau a wnaed gan y Rheoliadau wedi'i nodi isod er gwybodaeth.

Pwynt olaf i roi cyd-destun i helpu'r Pwyllgor yw bod yr Awdurdod Gweithredol lechyd a Diogelwch yn cyflawni llawer o swyddogaethau mewn perthynas â chemegau ar ran Gweinidogion Cymru, Gweinidogion yr Alban a'r Ysgrifennydd Gwladol.

Rheoliad Cynhyrchion Bioleiddiadol Prydain Fawr (BPR Prydain)

Mae deddfwriaeth Prydain ar fioladdwyr yn seiliedig ar Reoliad yr UE Rhif 528/2012 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 22 Mai 2012 sy'n ymwneud â defnyddio cynhyrchion bioleiddiadol a'r broses o'u rhoi ar y farchnad ('BPR yr UE'), ac fe'i gelwir yn gyffredin yn Rheoliad Cynhyrchion Bioleiddiadol Prydain Fawr ('BPR Prydain'). Mae BPR Prydain yn rheoleiddio'r defnydd o gynhyrchion bioleiddiadol a'r broses o'u rhoi ar y farchnad. Mae'r rhain yn cynnwys amrywiaeth eang o gynhyrchion sy'n rheoli organebau niweidiol, fel

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

pryfladdwyr, gwenwyn llygod a diheintyddion. Mae hefyd yn gwneud darpariaeth ar gyfer asesu sylweddau actif a ddefnyddir mewn cynhyrchion bioleiddiadol, sef y cemegau sy'n cael yr effaith reoli ar yr organeb niweidiol. Mae'r Rheoliadau:

- yn sicrhau bod grŵp o hyd at 173 o gyfuniadau o fathau o gynhyrchion/sylweddau actif cymeradwy yn aros ar farchnad Prydain tan 31 Gorffennaf 2031, ar yr amod bod cais i adnewyddu cymeradwyaeth yn dod i law, lle byddai eu cymeradwyaeth fel arall wedi dod i ben heb unrhyw fai ar yr ymgeiswyr oherwydd eu bod wedi cyrraedd eu dyddiadau dod i ben (sy'n digwydd ar ddyddiadau gwahanol rhwng 23 Mehefin 2026 a 30 Gorffennaf 2031, gan gynnwys y ddau ddyddiad hynny). Bydd yr estyniad hwn i'r dyddiadau dod i ben yn galluogi'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch i ddatblygu a chynnal diwygiadau ehangach i'r drefn bioladdwyr yn ystod y cyfnod hwn, gyda'r nod o newid sut mae sylweddau actif cymeradwy yn cael eu rheoli er mwyn osgoi'r angen am estyniadau tebyg eraill yn y dyfodol.
- yn diweddarau darpariaethau sy'n caniatáu i gynhyrchion bioleiddiadol hanfodol aros ar farchnad Prydain lle maent yn angenrheidiol i ddelio â pherygl i iechyd y cyhoedd, iechyd anifeiliaid neu'r amgylchedd na ellir ei gyfyngu drwy ddulliau eraill. Bydd hyn yn caniatáu i'r cynnyrch bioleiddiadol gael ei gadw ar farchnad Prydain naill ai am hyd at 550 o ddiwrnodau (fel ar hyn o bryd) neu hyd nes bydd y cynnyrch bioleiddiadol wedi'i awdurdodi, pan mae'r angen parhaus i'w ddefnyddio yn annhebygol o fod yn un dros dro.
- yn diwygio rheolau diogelu data yn BPR Prydain i gywiro gwall drafftio sy'n deillio o BPR yr UE, fel bod yr holl sylweddau actif cymeradwy yn cael y cyfnodau diogelu data perthnasol fel y bwriadwyd yn wreiddiol.

Mae manteision cymdeithasol cynnal y sylweddau actif hyn ar y farchnad yn cynnwys: atal clefydau rhag lledaenu (gan gynnwys drwy deithiau awyr rhyngwladol); atal difrod i fusnesau a chartrefi ac osgoi tarfu ar fusnesau a cholli stoc.

Rheoliad Dosbarthu, Labelu a Phecynnu Prydain Fawr (CLP Prydain)

Mae CLP Prydain yn seiliedig ar Reoliad (CE) Rhif 1272/2008 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 16 Rhagfyr 2008 ar ddosbarthu, labelu a phecynnu sylweddau a chymysgeddau ('CLP yr UE'), ac fe'i gelwir yn gyffredin yn Rheoliad Dosbarthu, Labelu a Phecynnu Prydain Fawr ('CLP Prydain'). Nod CLP Prydain yw sicrhau bod peryglon cemegol yn cael eu nodi a'u cyfleu'n effeithiol a bod cemegau yn cael eu pecynnu'n ddiogel er mwyn diogelu iechyd pobl a'r amgylchedd. Mae hefyd yn darparu'r dull deddfwriaethol y mae'r DU yn ei ddilyn i barhau i fabwysiadu a rhoi System Wedi'i Chysoni'n Fyd-eang y Cenhedloedd Unedig ar waith ar gyfer dosbarthu a labelu cemegau - system wirfoddol y cytunwyd arni'n rhyngwladol ar gyfer adnabod a chyfleu peryglon.

Cynlluniwyd CLP yr UE gan ystyried anghenion yr UE ac adnoddau cyfun holl aelod-wladwriaethau'r UE. O ganlyniad, mae CLP Prydain yn cynnwys rhai gweithdrefnau a gofynion sydd, o brofiad yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch o weithredu'r drefn, yn cymryd llawer o amser ac yn gostus i gydymffurfio â nhw. Mae'r Rheoliadau:

- yn symleiddio ac yn cyfuno'r gweithdrefnau presennol a ddefnyddir i adlewyrchu newidiadau gwyddonol a thechnegol i'r 'Rhestr Dosbarthu a Labelu Gorfodol' ('y Rhestr MCL') sy'n gyfreithiol gyfrwymol a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch, ac maen nhw'n sefydlu llwybr gwerthuso cyflymach i bennu peryglon sylweddau cemegol.
- yn cael gwared â'r rhwymedigaeth ar yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch i ystyried cynigion dosbarthu a labelu'r UE yn awtomatig er mwyn galluogi mwy o hyblygrwydd i flaenoriaethu gwerthusiadau dosbarthu peryglon sydd fwyaf perthnasol i farchnad Prydain.

- yn diwygio'r mecanwaith a ddefnyddir i hysbysu Gweinidogion Cymru a'r Alban am newidiadau arfaethedig i Restr MCL Prydain er mwyn cael gwared ag achosion o ddyblygu.
- yn cael gwared â nodiadau technegol sy'n ymwneud â chofnodion ar y Rhestr MCL o CLP Prydain i hwyluso symud y nodiadau hynny i wefan yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (lle mae'r Rhestr MCL i'w gweld). Ar y cyd â'r diwygiadau i'r gweithdrefnau MCL a ddisgrifir uchod, bydd y newidiadau hyn yn golygu bod modd darparu diweddariadau MCL yn fwy effeithlon yn unol ag amserlenni cyflymach gan ddefnyddio gofynion a phrosesau sy'n fwy priodol ar gyfer marchnad Prydain. Bydd hyn yn lleihau ansicrwydd i gyflenwyr cemegau y mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith iddynt ddefnyddio'r elfennau labelu a dosbarthu gorfodol hynny.
- yn cael gwared â gofynion hysbysu beichus o ran cemegau a osodir ar gyflenwyr er mwyn lleihau cost cydymffurfio a hwyluso twf busnes. Maent hefyd yn cael gwared â'r gofynion cysylltiedig i'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch sefydlu a rheoli cronfa ddata gyhoeddus o'r hysbysiadau sy'n dod i law. Ystyrir bod y gofynion yn ddiangen gan nad yw'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn defnyddio'r hysbysiadau i orfodi neu ddarparu CLP Prydain ar unwaith. Yn hytrach, bydd yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn cyflawni'r nodau o oruchwylio'r cemegau a roddir ar farchnad Prydain ac annog cydweithrediad y diwydiant i gytuno ar hunan-ddosbarthiadau drwy ddulliau eraill sydd eisoes wedi'u nodi yn CLP Prydain. Er enghraifft, o dan Erthygl 49 o CLP Prydain, mae'r Awdurdod yn gallu gofyn i gyflenwyr am wybodaeth maen nhw'n ei defnyddio i ddosbarthu a labelu'r cemegau maen nhw'n eu rhoi ar farchnad Prydain, ac mae rhan 1.1.0 o Atodiad I i CLP Prydain yn annog cyflenwyr i gydweithio i fodloni gofynion.

Darperir mwy o oruchwyliaeth ar y sylweddau cemegol a gyflenwir ym Mhrydain hefyd dan reoliadau eraill sy'n rheoli'r cyflenwad o gemegau. Mae hyn yn cynnwys Rheoliad a gymathwyd (CE) Rhif 1907/2006 ar Ddeddf Cofrestru, Gwerthuso, Awdurdodi a Chyfyngu ar Gemegau (UK REACH) a deddfwriaeth sy'n ymwneud â chemegau sy'n benodol i'r sector fel BPR Prydain. Felly, mae effaith y gofynion hysbysu presennol ar faich i fusnesau yn drech na'u manteision.

Rheoliad Cydsyniad ar sail Penderfyniad Cytbwys Ymlaen Llaw Prydain Fawr ('PIC Prydain')

Mae PIC Prydain yn seiliedig ar Reoliad (UE) Rhif 649/2012 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 4 Gorffennaf 2012 sy'n ymwneud ag allforio a mewnfario cemegau peryglus ('PIC yr UE'), a elwir yn gyffredin yn Rheoliad Cydsyniad ar sail Penderfyniad Gwybodus Ymlaen Llaw Prydain Fawr ('PIC Prydain'). Mae PIC Prydain yn mynnu bod allforwyr cemegau peryglus penodol o Brydain sydd wedi'u nodi ar restr PIC Prydain yn hysbysu'r wlad sy'n mewnfario ac, ar gyfer rhai cemegau, mae angen cydsyniad y wlad sy'n mewnfario cyn gellir bwrw ymlaen i allforio.

Mae hefyd yn gweithredu rhwymedigaethau'r DU fel parti i Gonfensiwn rhyngwladol Rotterdam ar y weithdrefn cydsyniad ar sail penderfyniad cytbwys ymlaen llaw ar gyfer rhai cemegau peryglus a phlaleiddiaid mewn masnach ryngwladol. Gweinyddir PIC Prydain gan yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch fel yr Awdurdod Cenedlaethol Dynodedig. Mae'r Rheoliadau:

- yn cael gwared ag amodau ychwanegol gormodol a oedd yn berthnasol i gemegau penodol yn unig, fel bod yr un amodau'n berthnasol i bob cemegyn sy'n gofyn am gydsyniad penodol/ar sail penderfyniad cytbwys ymlaen llaw i fewnfario. Yn ogystal, maent yn diweddaru'r cyfeiriadau at gyfraith yr UE a gymathwyd fel bod y cyfeiriadau'n gyfredol.

- yn cael gwared â gofyniad diangen a beichus i allforwyr gael cyfeirnod arbennig, mewn rhai achosion, i'w gynnwys yn eu datganiad allforio.
- yn diwygio rhai gweithdrefnau eraill i leihau'r baich gweinyddol ar fusnesau a'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch. Mae'r newidiadau'n cyd-fynd â bwriadau Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023 i sicrhau bod rheoleiddwyr a gwaith rheoleiddio yn cefnogi twf.

Mae'r newidiadau y mae'r Rheoliadau'n eu gwneud yn rhai i ddarpariaethau PIC Prydain nad ydynt yn gweithredu gofynion y Confensiwn yn uniongyrchol.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, y tro hwn, ystyrir ei bod yn briodol i Lywodraeth y DU ddeddfu ledled Prydain.

Mae cemegau yn ymwneud â chymysgedd o faterion a ddargedwir a materion datganoledig. Yn fras, yng Nghymru, mae diogelu defnyddwyr, labelu cynnyrch a rheoli mewnforio ac allforio yn faterion a ddargedwir tra bo diogelu'r amgylchedd ac iechyd y cyhoedd yn faterion datganoledig. Mae cemegau yn faes lle ymdrinnir â deddfwriaeth, polisi a darpariaeth ar sail Prydain a'r DU. Mae'r dull hwn yn hyrwyddo sicrwydd rheoleiddiol i fusnesau sy'n gweithredu ar draws nifer o awdurdodaethau, yn lleihau beichiau gweinyddol ac yn sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n effeithiol a bod safonau uchel o ran diogelu'r cyhoedd. Mae ein deddfwriaeth gyffredin yn cyd-fynd â rhwymedigaethau rhwngwladol, yn cefnogi cadwyni cyflenwi di-dor, ac yn atal bylchau rheoleiddiol. Mae'r cysoni hwn yn hwyluso cydweithrediad rhwng cyrff rheoleiddio ac yn sicrhau bod Cymru'n parhau i gyd-fynd â'r arferion gorau o ran diogelwch cemegau a diogelu iechyd y cyhoedd, gan ddiogelu llesiant gweithwyr a'r cyhoedd yn y pen draw, ar yr un pryd â chefnogi cystadleurwydd busnesau Cymru. Mae'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn ymgymryd â nifer o swyddogaethau cemegol ar ran Gweinidogion Cymru, Gweinidogion yr Alban a'r Ysgrifennydd Gwladol drwy Gytundebau Asiantaeth.

Ni chafodd y deddfwriaeth a oedd yn cael ei diwygio gan y Rheoliadau ei gwneud yn ddwyieithog (yn Gymraeg ac yn Saesneg).

Rwyf wedi ysgrifennu hefyd at Gadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig.

Yn gywir,

Huw Irranca Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change and Rural Affairs